

Za hudbu se platí

TOMÁŠ KOLOC

V letech 2008 až 2010 jsem vykonával praxi terapeuta v týdenním stacionáři s ergoterapeutickou dílnou pro osoby s kombinovanými postiženími Společenství Dobromysl v Srbči (okres Rakovník). Jeho práce je založena na antroposofických poznacích a inspiruje se camphillským hnutím. Jednou z přidružených aktivit, které jsem si zde vymyslel, bylo i pořádání cyklu benefičních vystoupení Jaro písničkářů v Srbči, během nichž v našem stacionáři benefičně vystoupila řada umělců. Táto vystoupení byla přirozeně inzerována v médiích, přičemž bylo vždy uvedeno, že jde o benefiční koncert pro postižené. Smyslem těchto vystoupení nebyl výdělek (výtěžek z dobrovolného vstupného sotva pokryl náklady na cestovné a pohoštění umělců), ale hudební zážitek pro naše klienty a vytvoření povědomí o existenci našeho zařízení mezi veřejností z řad vystupujících i hostů.

Když před rokem, v červenci 2010, vypršela lhůta mé praxe, vrátil jsem se zpět k práci překladatele a publicisty a na Společenství Dobromysl jsem trochu pozapomněl. Dobromysl se mi však opět připomněla, když se mi půl roku po mém odchodu ozvala má bývalá vedoucí s tím, že ve stacionáři se objevil pracovník Ochranného svazu autorského a chtěl po ní seznam jednotlivých písní z improvizovaných koncertů. Tento seznam žádal pro OSA za účelem vytvoření faktury autorských plateb, která prý může činit až několik tisíc korun. Vylekaná vedoucí nízkonákladového zařízení, pro které tisíc korun představuje náklady na týdenní péči o jednoho klienta, postoupila celou záležitost mně, coby organizátoru vystoupení. Protože dobře vím, že jde o velice zaměstnanou vedoucí týmu, který poskytuje nadstandardní služby za podstandardní mzdu, slíbil jsem jí, že už o žádných autorských poplatcích neuslyší...

Ze svého bydliště v Hradci Králové jsem se nejprve vydal na adresu pražské pobočky OSA, kterou jsem zjistil z navštívenky zástupce společnosti OSA pana

Františka Müllera. Zde se mi postupně rozkrylo nejen moje pochybení, ale i struktura OSA. V pobočce, jejíž adresa byla uvedena na navštívence, pan Müller kupodivu nesídlil. Jeho nadřízený, regionální manažer společnosti Mgr. Bc. Jiří Cvrček, mi na můj dotaz, jak je možné za benefiční vystoupení ve prospěch postižených účtovat jakoukoli platbu, odpověděl, že v případě podobných koncertů se o podobné prominutí žádá šest týdnů předem, přičemž u žádosti musí být přiložen seznam hraných skladeb. Žádost poté posoudí zvláštní komise OSA, která se schází jednou měsíčně. Této příležitosti jsem jako organizátor nevyužil, a proto můj ústav pro postižené musí platit. Poté jsem byl odkázán zpět k první instanci, jímž byl pan Müller z Rakovníka.

Pan Müller vyhověl mé prosbě, abych za ním nemusel jezdit do Rakovníka, a sešel se se mnou o několik dní později v kavárně na pražském Zličíně, poblíž konečné autobusů směr Rakovník. Vysvětlil mi, že OSA zaměstnává lidi, jejichž úkolem je vyhledávat na webu zmínky o hudebních vystoupeních a kontrolovat, zda z nich byly vybrány autorské poplatky. Pokud tyto vybrány nebyly, nastoupí regionální zaměstnanec, jako je on (ty má OSA podle jeho informace téměř ve všech okresech), a pohledávku zpracuje. Pan Müller byl člověk v důchodovém věku, a po mém přiznání, že se o celou věc zajímám i z novinářského hlediska, mi vstřícně sdělil, že kromě fixního platu je součástí jeho výdělku regionálního zástupce také procentuální odměna z každé vybrané platby, která se pohybuje okolo jednoho procenta ze zaplacené částky. Dalšího prozření se mi dostalo informací, že malá venkovská vystoupení tohoto typu organizátoři většinou „ošetřují“ tak, že o nich nepodávají do médií žádné zprávy, na základě nichž by potom mohli být odhaleni jako (ne)plátcí ušlých poplatků (a ne jak jsem to udělal já). Vysvětlil jsem mu, že mediální povědomost o ústavu pro postižené byla jedním ze smyslů toho, proč jsme koncerty vůbec pořádali. Poté jsem mu nadiktoval slíbené údaje o počtu koncertů, diváků, délce vystoupení a přibližném počtu odehraných děl — spolu s dotazem, zda a kde mohu proti požadavku platby podat odvolání — i přesto, že inkriminované koncerty už proběhly. Na tuto otázku jsem se však od pana Müllera odpovědi nedočkal — protože ji prostě neznal. Z toho jsem usoudil, že o této možnosti nejspíš přede mnou ještě nikdo neuvažoval — a tak jsem se rozhodl jednat.

Vzhledem k tomu, že všichni umělci, kteří v rámci mého cyklu vystoupili, byli srbečským společenstvím postižených a zdravých nadšeni, seznámil jsem postupně všechny tři vystupující, jichž se pohledávka OSA týkala, tedy Pepu

Nose, Vladimíra Mertu a Jiřího Dědečka, s „peticí“ o prominutí platby, kterou jsem zformuloval. Její součástí bylo mimo jiné vysvětlení, že v případě koncertů šlo o improvizovanou interakci mezi vystupujícími a publikem, k níž logicky nebyly předem dodány (ani dodatečně pořizovány) žádné repertoárové listy.

13. února 2011, po několika korekturách, které mi zmínění umělci (coby dlouholetí povinní klienti OSA obeznámení s mechanismy organizace) poradili, získala *Žádost o prominutí platby za benefiční hudební vystoupení ve prospěch neziskového stacionáře pro postižené* svůj konečný tvar a všichni tři jmenovaní ji podepsali. O den později jsem žádost odeslal na příslušné místo, tedy na služební adresu regionálního manažera OSA pana magistra Cvrčka.

15. dubna 2011 mi z centrály OSA v Havlíčkově Brodě přišel dopis, k němuž byl přiložen obsáhlý návrh licenční smlouvy o deseti bodech, z nichž jeden „provizovatele“ zavazoval k zaplacení nejnižší sazby ve výši 958 korun. Z dopisu (v němž jsem byl mimo jiné opět důrazně vyzýván, abych dodal repertoárový list všech vystoupení) vyjímám: „Dovolujeme si Vás upozornit, že pokud Vámi podepsanou smlouvu v této lhůtě neobdržíme, není zaslaným návrhem OSA vázán. V tomto případě by licenční smlouva nebyla uzavřena, *díla byste užil bez souhlasu autorů neoprávněně¹* a byli bychom nuceni po Vás vymáhat zaplacení bezdůvodného obohacení ve výši dvojnásobku obvyklé autorské odměny ve smyslu § 40 odst. 4 autorského zákona č. 121/2000 Sb. v platném znění.“ Když jsem se uklidnil, rozhodl jsem se, že neziskové občanské sdružení, které se stará o postižené, ziskovému občanskému sdružení, které se stará o autory, požadovanou částku zaplatí.

Opět jsem se vydal do pražské pobočky OSA, obě vyhotovení smlouvy jsem podepsal, jedno odevzdal a na recepci pražského OSA žádanou částku proti potvrzení zaplatil ze svého. S radostí, že jsem splnil svůj slib daný vedoucí stacionáře pro postižené — že totižto dané kauze už neuslyší.

Jen doufám, že jsem ho tímto článkem neporušil.